

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/l. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIS

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna štev. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s člansko plačano naročnino za list. Za oglaševanje in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. čk. ur. 11.197.

Potek IV. državne skupščine UJU v Dubrovniku 24., 25. in 26. avg. 1924.

SIJAJNI SPREJEM JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA V DUBROVNIKU. — POZDRAVI OFICIALNIH ZASTOPNIKOV. — POZDRAVI KATOLIŠKE IN PRAVOSLAVNE DUHOVŠČINE. — ČLANSTVO SE JE DVIGNILO ZA 19 NOVIH DRUŠTEV IN 1000 NOVIH ČLANOV. — NA HRVATSKEM NAD 400 NOVIH ČLANOV. — NAD 2/3 VSEGA UČITELJSTVA JE ORGANIZIRANEGA V UJU.

Dubrovnik v svečani obleki.

Dubrovnik se je odel v svečano obleko. Na vsaki hiši plapolala jugoslovenska državna zastava v pozdrav učiteljskim gostom - zborovalcem. Župan mesta Dubrovnik je izdal poseben oklic v obliki velikega plakata, ki je bil nabit po mestu, v katerem poziva prebivalstvo, da čim impozantnejše in dostojnejše sprejme učiteljske goste pod svoje strehe ter jim napravi bivanje v Dubrovniku čim prijetnejše. Temu se je tudi občinstvo v polni meri odzvalo, tako da je bilo vse učiteljstvo prav dobro preskrbljeno glede prenočišč in prehrane, za kar gre posebna pohvala pripravljalnemu odboru s predsednikom okrajnega učiteljskega društva v Dubrovniku tov. Miho Kusijanovičem na čelu.

Oklicni plakat, ki je bil nabit po vsem mestu je imel sledečo vsebino: »Građani! Sa svih strana velike otadžbine naše, iz hiljadu domova prosvete polijeću ovih dana misli k nama, na obalu Jadrana, u sunčani Dubrovnik, a dneva 24., 25. i 26. o. mj. jedna zajednička odgojna, rodoljubiva i staleška misao skupiće u našem gradu čuvare naše narodne svijesti, prosvjete i čovečanstva, jugoslovenske učitelje, da tu, na tlu hiljadugodišnje slobode, kao predstavnici napretka i odgoja slobodnoga i jedinstvenoga naroda, Srba, Hrvata i Slovenaca raspravljaju i riješavaju zadatke škole i prosvjete.

Naš grad je malen, on je daleko od središta države. Samo je osobita ljubav cijeloga naroda i napose ljubav njegovih prosvjetitelja za naše more i slavni grad pod Srđem, njemu mimo red obratila pažnju i mimo ostale gradove odabrala Dubrovnik za zborišče Kongresa Udruženja Jugoslovenskih Učitelja.

Svijesni pažnje i časti, što ih svojim pohodom našem gradu izkazuje najznačajnije i najrasprostranjenije udruženje naše Kraljevine, svi mi koji se ponosimo neocenljivom vrijednošću, ljepotom i častoljubivošću staroga i današnjega Dubrovnik, svi mi pozdravljamo drage goste, braću našu i sestre iz dalekih krajeva naše zemlje, kad se okupe u našem gradu. Oni će sobom donijeti ljepotu svojih gordih planina i mirisnih šuma, svojih rodni polja i punih njiva, ljepotu bučnih rijeka i tih jezera, bogatstva i sirotinje, radosti i stradanja, mučnih tjelesnih i umnih napora zemlje naše. Oni će ovdje zateći drugu ljepotu: Uz čar našega neba i mora našega, uz vidik borova i čem-

presa, palama i ružmarina, naći će ljepotu što je izgradiše stari naši, grad naš i spomenike njegove, naći će i bratsko poštovanje i susretanje, bratsku ljubav s naše strane.»

Velika udeležba iz vse države. — Mnogo posebnih vlakov.

Že v petek so dohajali posebni vlakovi iz Bosanskega Broda, ki so dovažali učiteljstvo iz cele države. Dogodila se je tudi mala nesreča, da je skočil eden teh vlakov iz tira, a osebnе nesreče ni bilo nobene pri tem glede osebja. Poleg rednih vlakov so došli štiri posebni vlaki. Mnogo gostov je došlo tudi s parobrodom iz Sušaka, med njimi vodstvo slovenske delegacije in povečini vsi slovenski delegati. Med potjo so si ogledali Šibenik in Split, kjer jih je povsod sprejelo tamošnje učiteljstvo in jim razkazalo znamenitosti. Vsega je bilo nad 3000 udeležencev, učiteljic in učiteljev, članov UJU, ki so prihili na skupščino.

Razpoloženje je bilo v obče najboljše. Pripravljalni odbor dubrovaškega učiteljskega društva je preskrbel za vse ugodnosti in je imel vse priprave za skupščino krasno organizirane. Udeleženci so prejeli posebne znake, po katerih so se spoznali medsebojno in jih je spoznalo občinstvo.

Posebna pozornost časopisja do učiteljske skupščine.

Veliko pozornost je posvečalo učiteljski skupščini tudi časopisje. V posebni izdaji je izšel »Dubrovački list«, ki je tudi v svoji redni izdaji posvečal mnogo pozornosti učiteljski skupščini in prinašal iskrene članke v pozdrav jugoslov. učiteljstvu. Svečano izdaje »Dubrovaškega lista« je izšlo v obliki brošure, ki ima poleg zgodovinskih, zemljepisnih in kulturnih podatkov tudi krasne slike panorame Dubrovnik. Govori pa posebno o prosvetnih prilikah v Dalmaciji. Istotako je izšel v svečani obliki in izdaji »Pokret«, glasilo »UJU — Poverjeništvo Split«, ki posveča svojo pozornost posebno vprašanjem, ki so aktualna na prosvetnem polju in ki so prišla na dnevni red skupščine. Tudi »Sloga« pozdravlja učiteljstvo na uvodnem mestu. List »Narodna Svijest« prinaša uvodnik pod naslovom »Dobro došli!« izpod peresa nekega učiteljskega abiturijenta ter se peča tudi z drugimi vprašanji dnevnega reda učiteljske skupščine. V obče so se vsi srb-

ski in hrvatski listi, tako lokalni in večji vnanji bavili z zborovanjem jugoslovenskega učiteljstva v Dubrovniku in so mu posvečali posebno važnost z ozirom na narodno in državno edinstveno vzgojo mladine in naroda. V tem oziru je bilo učiteljstvo prijetno presenečeno, napram lamskemu kongresu v Ljubljani, ko je »Slovenec« opsoval vnanje goste.

Nekateri udeleženci so si že v soboto ogledali Boko Kotorsko in so nekateri od teh napravili celo izlet na Cetinje in Lovćen.

Seja Glavnega odbora UJU

V nedeljo, 24. t. m. zjutraj ob 8. uri je otvoril predsednik UJU g. M. Stanković v gledališki dvorani sejo glavnega odbora UJU, ki je pripravila material za popoldansko delegacijo.

Od poverjeništva UJU — Ljubljana so bili navzoči tov.: Jelenc, Gnus, Tomazič, Iv. Dimnik in Dostal. V daljšem nagovoru je predsednik UJU poročal o delu Udruženja v preteklem poslovnem letu. Omenil je načrt, da se postavi v Beogradu »Jugoslovanski dijaški dom«. Nadalje je opozoril na namen ministra pravde, odnosno ministrskega sveta, da izvede revizijo uradniškega zakona in uredbe o razvrstitvi učiteljstva. Daljša debata se je razvila po iniciativi srbskega deča članstva glede eventualnega pozdrava ministru prosvete dr. Korošcu. Ker so nekateri člani pledirali za tak pozdrav, so pojasnili slovenski člani glavnega odbora svoje stališče in je poverjenik ravnatelj Luka Jelenc izjavil, da slovenska delegacija absolutno ne more priznati stališča, da se je resor ministrstva prosvete oddal stranki, ki se še nikdar ni izkazala kot prijateljica šolstva in prosvete, posebno pa ne učiteljstva, v katerem oziru ima dosedaj stranka zelo težko preteklost, iz tega ozira bi bila slovenska delegacija prisiljena, ako se to izvede, da zapusti v znak protesta skupščino med tem glasovanjem in se povrne k sodelovanju šele po glasovanju. Slovencem se je pridružila velika večina ostalih delegatov.

Manifestacija za narodno in državno edinstvo.

Po seji Glavnega odbora se je vršila manifestacija za nacionalno in državno edinstvo po mestu. Učiteljstvo se je zbralo na trgu pred mestnim obzidjem pod Pilama. Poleg učiteljstva se je zbra-

lo na trgu tudi meščanstvo, tako da je bilo zbranih do 7000 manifestantov na prostoru. Na tem trgu je pozdravil goste predsednik učiteljskega društva za Dubrovnik g. Miho Kusijanović. Nato so se razvile povorke, na čelu z narodno in državno zastavo ter godba, odkoder so odšli manifestanti v mesto. Občinstvo je burno aklamiralo učiteljstvo.

Manifestanti so odšli pred Gunduličev spomenik, kjer je govoril predsednik UJU, g. M. Stanković ter položil v imenu UJU pred spomenik venec z državnimi trobojnimi trakovi. Godba je zavržala nacionalno himno, učiteljstvo pa je vzkljkalo narodnemu in državnemu edinstvu. Navdušenje, ki je zavladovalo, je bilo nepopisno. Občinstvo je sipalo cvetje na učiteljstvo.

Posebno ginljiv prizor je bil pogled na staro Dubrovčanko v bogato z zlatom okrašen narodni noši, ki je s solzami v očeh sipala cvetje z balkona in vzkljkala manifestantom ter pozdravljala manifestante z robom državne trobojnice, ki je visela na balkonu. Do viška je prikrižeto navdušenje, ko je stopila na stol in je dvigala obe roki ter navdušeno vzkljkala učiteljstvu.

Manifestanti so nato odšli, vzkljkajoč narodnemu edinstvu, državi, kralju itd. pred spominsko ploščo, ki je poleg gledališča ob mestnih vratih vzdana v spomin padlim junakom za svobodo. Povorka je krenila do zgodovinskega mestnega portala, kjer je vzdana v mestno obzidje spominska plošča z nastopnim napisom: »Večna slava drugovima Cvjetanu Jobu-Buzušiću, Josipu Dimoviću, svetlim uzorima žrtvovanja oslobodjenju i ujedinenju jugoslovenskog naroda. Dubrovačka omladina. Vidovdan 1923. — Imenovana junaka, Dubrovčana, sta padla kot vojni žrtvi v dobi svetovne vojne za časa upora vojne mornarice v Kotoru. Tu je prvi govoril predsednik UJU g. Milutin Stanković, ki je položil pred ploščo na čast žrtvam venec UJU z narodnimi trakovi. Za njim je imel pred ploščo navdušen govor zastopnik Orjune in Sokolstva, dalmatinski učitelj Ante Bartulović. Oduševljenje je bilo nepopisno in godba je impozantno dvignila situacijo. Nekaj nenavadnega je bil za slovensko učiteljstvo tretji govornik, katoliški duhovnik Don Niko Dživanović, ki je v visoko nacionalnem in patrijotičnem govoru slavil poznane in nepoznane žrtve za osvobojenje ter slavil srbsko

LISTEK.

† Jakob Dimnik.

Umrli je mož!

V ponedeljek 1. septembra v zgodnjih jutranjih urah se je raznesla po Ljubljani vest, da tovariša ravnatelja Jakoba Dimnika ni več med živimi. Kruta neizprosna Usoda je brezobzirno zavrla njegovo nadaljno življenjsko pot ter mu je s koščeno smrtonosno roko zastavila utrip njegovega blagega srca na povratku iz Rogoške Slatine v Ljubljano.

Njegovi življenjski podatki.

Z Vodnikom bi lahko zapel: Rodila me Sava, Ljubljansko polje. Luč sveta je zagledal 3. avgusta 1856 v Jaršah pri Ljubljani. Po dovršenih štirih razredih takratne normalke in štirih gimnazijskih razredih je vstopil na ljubljansko učiteljske, kjer je leta 1879. položil zrelostni izpit. Prvo učiteljsko mesto je nastopil 3. julija istega leta v Tunjicah pri Kamniku, služboval je nadalje v Šmarju in na Igu pri Ljubljani, v Trnovem pri Ilirski Bistrici, nato 10 let v Postojni, kjer si je poiskal življenjsko družico iz znane Kraigherjeve rodbine in odkoder je bil imenovan leta 1891. za stalnega učitelja

na II. mestno deško petrazrednico. Leta 1902. je bil premeščen na I. mestno deško šolo na Ledini, kjer se mu je poverilo začasno šolsko vodstvo, leta 1903. pa je bil imenovan za stalnega šolskega voditelja in nadučitelja na tej šoli, na kateri je skupno služboval do upokojitve 22 let. Poleg te šole je vodil še obrtno nadaljevalno šolo za mehanično tehnično obrt in trgovsko gremijalno šolo. Dolgih 45 let je žrtvoval slovenskemu narodnemu šolstvu, zajedno z drugimi je čakal in dočakal boljše socialne pozicije učiteljstva na podlagi pragmatike, ni pa mu bilo usojeno, da bi se vsaj nekaj časa veselil novih priboritev...

Njegovo organizacijsko, prosvetno in javno delovanje.

Pokojni Jakob Dimnik je bil s srcem in dušo učitelj. Visoko je cenil in spoštoval svoj stan ter posvetil vse svoje življenjske sile za njegov razvoj, procvit in ugled. Že v Postojni se je posvetil organizaciji učiteljstva na temelju narodnih in naprednih načel ter je deloval na tem polju dosledno in požrtvovalno do svojega poslednjega diha. Bil je močan stebel naše organizacije, kateri je posvetil vse svoje duševne sile. Našemu stanovskemu glasilu »Učiteljskemu Tovarišu« je bil marljiv urednik skozi

dolgo dobo 10 let od leta 1894. do leta 1903., a že poprej in tudi pozneje njegov stalni sodruđnik. Dolga leta je bil upravni odbornik bivše Zaveze jugoslovenskih učiteljskih društev. Z velikim zanimanjem je sledil in sodeloval pri vsakem stanovskem pokretu in razvoju. Stal je ob zibelni skoro vseh naših stanovskih in gospodarskih inštitucij, kjer moramo zlasti omeniti »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta«, ki mu je od njegovega početka kakor mravlja marljivo zbiral prispevke, doneske, darila in članarino. Bil je načelnik nadzorstva Učiteljske tiskarne od njenega začetka, ki ga šteje med svoje soustanovnike. Skozi dolgo dobo let je bil predsednik Ljubljanskega učiteljskega društva, kakor tudi funkcijonar raznih naših stanovskih organizacij: Vdovskega društva, Jubilejne samopomoči, Narodne šole, Učiteljske hranilnice in posojilnice, Slovenske šolske Matice itd.

Vidimo ga med prvimi sodruđniki »Zvončka« in Gabrškove Knjižnice za mladino. Leta 1895. je spisal staršem in vzgojiteljem knjigo »Domača vzgoja«, leta 1907. je ustanovil mesečnik »Domače ognjišče«,

ki mu je bil urednik. V svrhu izboljšanja domače vzgoje je prevedel Trunkovo delo Staršem šolske mladine. Nadaljna dela njegova so: Domoznanstvo v ljudski šoli, Slavoj in Ljudmila, Mali šolski besednjak, Kralj Peter I. osvoboditelj in Kralj Aleksander. Bil je marljiv sodruđnik pri »Popotniku« in »Naši bodočnosti«. Daljšo dobo je bil odbornik Slovenske Matice.

Njegovo šolsko strokovno, pedagoško stanovsko učiteljsko organizacijsko delovanje je bilo širom znano, doma in tudi drugod. Zaradi njegove dosledne vztrajnosti in izredne marljivosti je bilo to njegovo delo visoko cenjeno in častno priznано. Bil je častni član Postojnskega učiteljskega društva in Zaveze jugoslov. učiteljskih društev, Hrvatski pedagoški književni zbor v Zagrebu ga je imenoval za svojega pravega, Zemsky Ustředni Spolek Jednot Učiteljských v Král. Českém pa za dopisujočega člana. Bil je skozi več let zastopnik staršev mestne občine ljubljanske in podpredsednik višjega šolskega sveta.

Toda njegovo delovanje ni bilo omejeno samo na šolo in našo organizacijo, agilna njegova neumornost je našla

